

ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟΝ ΤΗΣ ΜΕΔΟΥΣΗΣ.

ΚΑΤΑ τὴν γενικὴν εἰρήνην τοῦ 1814 ἀπεδόθησαν εἰς τοὺς Γάλλους αἱ εἰς τὸ δυτικὸν παράλιον τῆς Ἀφρικῆς ἀπὸ τοῦ Λευκοῦ Ἀκροῦ μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Γαμβρίας ἐκτεινόμενα χωρία, τὰς ὁποίας καὶ πρὶν τοῦ πολέμου κατεῖχον τὸν δὲ Ἰούνιον, 1816, ἐστάλη μία φρεγάτα, μετὰ τριῶν ἄλλων πλοίων, νὰ κατκλάβωσιν αὐτάς. Ἡ ἀποστολὴ ἐγένεε τελεία· καὶ ὅλα τὰ μέρη της, ὡς γίνονται συνήθως αἱ τῶν Γάλλων ἀποστολαί, περιλαμβάνουσα ἐπιστήμονας, τεχνίτας, γεωργούς, κηπουροὺς, μεταλλουργούς, κτλ., συμποσούμενους μετὰ τῶν στρατευμάτων εἰς τετρακοσίους σχεδὸν ἄνδρας, ἐκτὸς τῶν ναυτῶν. Ἡ φρεγάτα ὠνομάζετο Μέδουσα, εἶχε δὲ τεσσαράκοντα τέσσαρα κανόνια. Πρὸς τὰ τέλη τοῦ ταξιδίου, ἀφῆκαν τὴν φρεγάταν, ἐξ ἀπειρίας καὶ ἀγνοίας τῶν ναυτικῶν, νὰ καθίσῃ ἐπὶ τῆς Ἀργουίνικῆς λεγομένης σύρτιδος. Καὶ πρῶτον μὲν ἐξήτησαν νὰ σηκώσωσιν αὐτήν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀπελπισθέντες περὶ τούτου, ἤρχισαν νὰ λαμβάνωσι μέτρα ὥστε νὰ διασωθῶσιν οἱ ἄνθρωποι. Ἐφάρθησαν λοιπὸν εἰς τὸ κατάστρωμα παξιμάδιά τινα, οἶνος, καὶ ὕδωρ, καὶ ἡτοιμάσθησαν νὰ βαλθῶσιν εἰς τὰς λέμβους, καὶ ἐπὶ σχεδίας ἐκ τοῦ προχείρου κατασκευασθείσης· ἀλλ' εἰς τὸν θόρυβον τῆς παραιτήσεως τοῦ ναυαγίου, ἡ σχεδιά, ἡ τοὺς πλειοτέρους ἀνθρώπους μέλλουσα νὰ ἐπάρῃ, ἔλαβε κατὰ δυστυχίαν τὸ ἐλάχιστον μερίδιον τῶν ζωοτροφῶν· οἶνον μὲν εἶχεν ὑπὲρ τὸ θεόν, ἀλλ' οὐδ' ἐν βαρέλιον παξιμαδίου.

Ἦσαν δὲ ἐξ λέμβοι· εἰς τὴν πρώτην ἐμβῆκεν ὁ τῆς Σενεγαλίας διοικητῆς καὶ ἡ οἰκογένειά του, σύμπαντες τριάκοντα πέντε· ἡ δευτέρα ἐπῆρε τεσσαράκοντα δύο· ἡ τρίτη, εἰκοσιοκτὼ· ἡ τετάρτη, ὀγδοήκοντα ὀκτώ· ἡ πέμπτη, εἰκοσιπέντε· καὶ ἡ ἕκτη δεκαπέντε, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν τέσσαρα παιδία καὶ τινες γυναῖκες. Οἱ στρατιῶται ἐβάλλθησαν ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ τῆς σχεδίας· ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιβιβασθέντων εἰς τὴν κακότεχον ταύτην μηχανὴν δὲν ἦτο μικρότερος τῶν ἑκατὸν πενήκοντα, κάμνων, μετὰ τῶν εἰς τὰς λέμβους, τριακοσίων ἐννεήκοντα ἑπτὰ.

Γεωγράφος μηχανικός, Κορρέαρδος τὸνομα, ὅστις ἀφ' ἑαυτοῦ ἠθέλησε νὰ συνοδεύσῃ τοὺς ἐπὶ τῆς σχεδίας, ἐρωτήσας ἂν ἀρμόδια ἐργαλεῖα καὶ ναυτικοὶ χάρται εἶχον βαλθῇ ἐπ' αὐτῆς, εἰδοποιήθη παρὰ τοῦ πλοιάρχου ὅτι πᾶν τὸ ἀναγκαῖον εἶχε προβλεφθῇ, καὶ ὅτι ναυτικός ὡς οὗτος ὑπάλληλος ἐπήδησεν εἰς μίαν ἀπὸ τὰς λέμβους, τὴν σχεδίαν ἐγκαταλείψας.

Αἱ λέμβοι ἀπεσύρθησαν κατὰ σειράν, ῥυμουλκοῦσαι τὴν σχεδίαν. Ἀλλὰ μόλις ἐπροχώρησαν δύο λεύγας, καὶ ἀπέρριψαν ἄλλεπαλλήλως τὰ σχοινία. Ἐπρωσίσθησαν ἐπομένως ὅτι ἔσπασαν· ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἂν ἠλθέεν, αἱ λέμβοι εὐκόλως ἠδύναντο νὰ πλησιάσωσι τὴν σχεδίαν· ἀντὶ δὲ τούτου, παρήτησαν αὐτὴν εἰς τὴν τύχην της, καθεὶς ἀγωνιζόμενος νὰ φύγῃ ὅσον τάχιστα.

Περὶ τὸν καιρὸν τοῦτον ἡ σχεδιά ἦτο τρεῖς ἡμισυ πόδας καταβεβυθισμένη, οἱ δ' ἐπ' αὐτῆς τόσον συσσωρευμένοι εὐρίσκοντο, ὥστε οὐδεὶς ἠμπόρει νὰ κινηθῇ· εἰς τὴν πρῶτην καὶ εἰς τὴν πρῶταν τὸ νερὸν ἤρχετο ἕως τὴν μέσσην των. Εἰς τοιαύτην ἐλεεινὴν θέσιν ἐδυσκολούντο νὰ πεισθῶσιν ὅτι εἶχον ἐγκαταλειφθῇ· οὔτε ἤθελον νὰ τὸ πιστεύσωσιν, ἕως οὗ ὅλα τὰ πλοιαρία ἐχάθησαν ἀπὸ τὴν ὄψιν των. ἤρχισαν τῶρα νὰ στοχάζωνται ὅτι ἐκ προμελέτης ἐδυσιάσθησαν, καὶ ὤμοσαν, ἐάν ποτε ἤθελον φθάσειν εἰς τὴν ξηρὰν, νὰ ἐκδικηθῶσι κατὰ τῶν ἀπόνων συντρόφων των. Κατήφεια καὶ θλίψις ἐκυρίευσεν ἅπαντας. Πᾶν τὸ φρικῶδες κατέλαβε τὴν φαντασίαν των· ὅλοι ἐβλεπον ἐγγὺς τὸν ὀλεθρον, καὶ μὲ γοεράς θρηνηλογίας ἀνήγγελλον τοὺς φοβεροὺς διαλογισμούς των. Οἱ ἀξιωματικοί, μετὰ δυσκολίας, καὶ πεποίθησιν ὑποκρινόμενοι, ἐπέτυχον νὰ ἐπαναφέρωσι τὸ πλῆθος εἰς βαθμὸν τινα ἀταραξίας, ἀλλ' ἔμειναν ἔντρομοι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, πληροφορηθέντες ὅτι οὔτε χάρτης, οὔτε ναυτικὴ πυξίς, οὔτε ἄγκυρα ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς σχεδίας. Εἰς τῶν ἀνθρώπων εἶχε διαφυλάξιν μικρὰν ναυτικὴν πυξίδα· τὸ ἐργαλεῖον δὲ τοῦτο ἐνέπνευσε τοσοῦτον θάρρος, ὥστε ἀπ' αὐτοῦ ἐστοχάζοντο ἐξαρτωμένην τὴν σωτηρίαν των· πλὴν κατὰ δυστυχίαν καὶ ὁ θησαυρὸς οὗτος ἐχάθη μετ' ὀλίγον· ἐπεσεν ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ ἀνθρώπου, καὶ διεπέρασεν εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τὰς τῆς σχεδίας ἀνοίγματα.

Κάνει δὲν εἶχε φάγειν πρὶν ἐξέλθωσι τοῦ πλοίου· ἀρχίσαντες δὲ νὰ πεινώσιν, ἔμιζαν τὸ παξιμάδιον, ἐκ τοῦ ὁποίου εἶχον ὡς δέκα ὀκάδας, μὲ οἶνον, καὶ τὸ διένειμαν ἀπὸ μικρὰ μερίδια εἰς ἕκαστον ἀνθρώπον. Ἐπέτυχον δὲ νὰ στήσωσιν εἶδος καταρτίου, καὶ ν' ἀπλώσωσιν ἐν ἀπὸ τὰς εἰς τὴν φρεγάταν ἀνήκοντα μικρότερα πανία.

Ἐνύκτωσε τέλος πάντων, ὁ ἄνεμος ἐσφόδρυνε, καὶ ἡ θάλασσα ἤρχισε νὰ φουσκόνῃ· μόνη παρηγορία τοὺς ἔμεινε τῶρα, ὅτι ἐμελλον ἴσως νὰ ἀνακαλύψωσι τὰς λέμβους τὴν ἐπαύριον. Περὶ τὸ μεσονύκτιον ὁ καιρὸς ἐγένεε θυελλώδης, καὶ τὰ κύματα πανταχόθεν τοὺς κατεπλάκοντο.

Δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ταύτης, ἔλεγον οἱ ἐπιζήσαντες, ἠγωνιζόμεθα κατὰ τοῦ θανάτου, σφιγκτὰ προσκολλημένοι εἰς τὰς δοκίδας, αἵτινες ἦσαν στερεῶς συνδεδεμένοι. Ῥιπτόμενοι ἀπὸ τὰ κύματα ἐξ ἐνὸς εἰς ἄλλο ἄκρον, κάποτε δὲ εἰς τὴν θάλασσαν κρημνιζόμενοι· πλείοντες μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου· ἐλεεινολογούντες τὰς συμφορὰς ἡμῶν· βέβαιοι ὅτι ἐμέλλομεν νὰ χαθῶμεν, καὶ μ' ὅλον τοῦτο ἀγωνιζόμενοι διὰ τὰ λείψανα τῆς ὑπάρξεως μὲ τὸ σκληρὸν στοιχεῖον, τὸ ἐπαπειλοῦν νὰ μᾶς καταρροφήσῃ,—εἰς τοιαύτην θέσιν εὐρισκόμεθα ἕως τὰ χαράγματα, θέσιν φρικώδη!· πῶς νὰ δώσωμεν ἀνάλογον περιγραφὴν!

Τὸ πρῶτ' ὁ ἄνεμος ἐκόπασε, καὶ ἡ θάλασσα κατέπεσεν ὀλίγον· ἀλλὰ φοβερὸν θέαμα ἐπαρουσιάσθη—δέκα ἢ δώδεκα ἐκ τῶν δυστυχῶν, τὰ μέλη ἔχοντες συνεσφιγμένα μεταξὺ τῶν δοκίδων τῆς σχεδίας, μὴ δυνά-

μένοι δὲ ν' ἀπαλλαχθῶσιν, ἀπωλέσθησαν εἰς τὴν θ᾽ εἰς ταύτην· ἄλλους τινὰς εἶχεν ἀφαρπάσειν ἢ σφοδρότης τῶν κυμάτων· ἀναγνόντες τὸν κατάλογον, εὐρῆκαν εἰκοσι ἑλλείποντας.

Ταῦτα πάντα ὁμῶς ἦσαν τὸ οὐδὲν ὡς πρὸς τὴν φοβερὰν σκηνὴν, ἥτις παρεστάθη τὴν προσεχῇ νύκτα. Μεθ' ὠραιότατην ἡμέραν, καθ' ἣν πᾶς ἕνας βεβαίως ἠλπίζεν ὅτι ἐμελλόν νὰ φανῶσιν αἱ λέμβοι νὰ τοὺς ἀπαλλάξωσιν ἀπὸ τὴν κινδυνώδη ταύτην κατάστασιν, προσήγγισεν ἡ ἐσπέρα, χωρὶς ἀμυρία νὰ φανῇ. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης πνεῦμα στασιῶδες διεδίδετο ἀπ' ἀνθρώπου εἰς ἄνθρωπον, καὶ ἐφανερῶτο διὰ τῶν πλέον μαυιδῶν κραυγῶν. Ἡ νύξ ἤλθε· μαῦρα νέφη ἐσκότισαν τοὺς οὐρανοὺς· ὁ ἄνεμος ἐσηκώθη, καὶ μετ' αὐτοῦ ἡ θάλασσα· τὰ κύματα πᾶσαν στιγμὴν ἐσχαζον ἐπ' ἀνὰ τὴν πλάτην, μάλιστα πρὸς τὰ ἄκρα τῆς σχεδίας· ἡ δὲ πρὸς τὸ κέντρον συσφύρουσι τόσον ἥτο μεγάλη, ὥστε ἄθλιοι τινες, μὴ δυνάμενοι νὰ στέκωσιν ὀρθοί, ἐπνίγησαν διὰ τῆς καταπίσεως τῶν συντρόφων των.

Σταθερῶς πεπεισμένοι ὅτι ὀλίγον τοὺς ἔλειπε νὰ καταρροφηθῶσιν, ἀπεφάσισαν καὶ στρατιῶται καὶ ναῦται νὰ γλυκάνωσι τὰς τελευταίας στιγμὰς των, πίνοντες ἕως νὰ χάτωσι τὰς φρένας. Ἦνοιζαν λοιπὸν τρύπαν εἰς τὴν κορυφὴν μεγάλου βαρελίου, ἐκ τοῦ ὁποῦ ἐξηκολούθουν νὰ ῥοφῶσιν, ἕως οὗ τὸ ἄλμυρὸν ἱδωρ, μετὰ τοῦ οἴνου μιχθὲν, κατέστησεν αὐτὸν ἄποτον. Ἐρεθιζόμενοι δ' ἀπὸ τοῦτον, ἐπενεργοῦντα εἰς κενοὺς στομάχους καὶ κεφαλὰς ἤδη σαλευμένας ὑπὸ τοῦ κινδύνου, ἤρχισαν διόλου νὰ κωφαίνωσιν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ ὀρθοῦ λόγου· τολμηρῶς ἐδηλοποίησαν τὸν σκοπὸν των νὰ φονεύσωσι τοὺς ἀξιωματικοὺς, ἔπειτα δὲ νὰ κόψωσι τὰ σχοινία τὰ ὁποῖα συνέδεον τὴν σχεδίαν· εἰς αὐτῶν, λαβὼν ἄξινην, ἤρχισε πραγματικῶς τὸ φοβερὸν ἔργον. Τοῦτο δὲ ἦτο σημεῖον πρὸς ἐπανάστασιν· οἱ ἀξιωματικοὶ ἤρμηναν εἰς τὰ ἐμπροσθεν νὰ κατευνάσωσι τὸν θόρυβον, καὶ ὁ σκεπαρνοφόρος ἔπεσε πρῶτος· ἡ πληγὴ ῥομφαίας ἐτελείωσε τὴν ὑπαρξίν του.

Οἱ ἐπιβάται ἠνώθησαν μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν, ἀλλ' οἱ στασιασταὶ ὑπερέβαινον ἔτι κατὰ τὸ πλῆθος· ἀγαθὴ τύχη, ἦσαν κακῶς ὀπλισμένοι· εἰδεμὴ, αἱ ὀλίγαι αἰχμαὶ καὶ ῥομφαίαι τοῦ ἐναντίου μέρους δὲν ἠμπόρουν νὰ τοὺς καταβάλωσιν. Εἷς ἐφωράθη κόπτων κρυφίως τὰ σχοινία, καὶ ἀμέσως ἐπετάχθη εἰς τὴν θάλασσαν· ἄλλοι ἐχάλασαν τὰ ἐξάρτια, τὸ δὲ ἱστίον, ἀπομεινὰ χωρὶς ὑποστηρίγματος, ἔπεσεν εἰς ἀξιωματικὸν τοῦ πεζικοῦ, καὶ συνέτριψε τὸν μηρόν του· πάραυτα πιασθεὶς ἀπὸ τοὺς στρατιώτας ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλὰ διεσώθη ὑπὸ τοῦ ἐναντίου μέρους. ἤρμηναν τώρα μαυιδῶς κατὰ τῶν στασιαστῶν, πολλοὶ ἐκ τῶν ὁποίων κατεκόπησαν· τέλος, ὁ τῆς ἀπελπισίας σπασμὸς οὗτος κατήντησεν εἰς δειλίαν ὑπερβολικὴν· ἐπεκαλοῦντο ἔλεος, καὶ ἐζήτησαν συγχώρησιν γονυπετεῖς. Ἦτον ἤδη μεσονύκτιον, καὶ ἡ εὐταλία ἐφαίνετο ἀποκαταστημένη· ἀλλὰ μετὰ μίαν ὥραν ἀπατηλῆς ἡσυχίας, ἐξέσπασεν ἐκ νέου

ἡ ἐπανάστασις· οἱ στασιασταὶ ἤρμηναν κατὰ τῶν ἀξιωματικῶν ὡς ἀπονεννημένοι, καθεὶς κρατῶν μάχαιραν ἢ ξίφος εἰς τὴν χεῖρά του· τοσαύτην δὲ μανίαν εἶχον, ὥστε μὲ τοὺς ὀδόντας κατέσχιζον τὸ κρέας καὶ τὰ φορέματα τῶν ὑπεναντιῶν· οὗτοι δὲ, χωρὶς ἀργοπορίαν σηκωθέντες, κατέσφαζαν ἐκείνους, καὶ ἡ σχεδία ἐστρώθη ἀπὸ νεκρῶν.

Κρίνοντες περὶ τῶν ἀνθρώπων τούτων, πρέπει νὰ ἤμεθα ὀλίγον συγκαταβατικοὶ διὰ τὴν ἐσχάτην αὐτῶν ἀθλιότητα· ὁ παντοτενὺς φόβος τοῦ θανάτου, καὶ ἡ τῆς ἀναπαύσεως καὶ τροφῆς ἑλλειψις, εἶχον σαλεύσειν τὰς φρένας των· καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ἀξιωματικοὶ δὲν διέφυγον ὅλως διόλου. Ἐξυπνοὶ ὄντες ὠνειροπόλουν οἱ πλείότεροι· τινὲς μὲν ἐφαντάζοντο ὅτι ἐβλεπον περὶ αὐτῶν ὠραίαν χώραν, ἐσκεπασμένην ἀπὸ τὰς πλέον τερπνὰς φυταλίας· ἄλλοι δὲ, ἄγριοι ἀπὸ τὴν φρίκην, ἐπιπτον εἰς τὴν θάλασσαν. Μερικοὶ, ἐνῶ ἐρρίπτοντο, ἀταράχως ἔλεγον πρὸς τοὺς συντρόφους των, 'Υπάγω νὰ ζητήσω βοήθειαν, καὶ συντόμως θέλετε μὲ ἰδεῖν πάλιν ὀπίσω.'

Τὰ ἐξημερώματα εἶδον ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς παρελθούσης νυκτὸς ἐξήκοντα πέντε ἀπὸ τοὺς στασιαστὰς εἶχον ἀπολεσθῇ, δύο δ' ἐκ τῆς μικρᾶς πατρίδος τῆς προσκολλημένης εἰς τοὺς ἀξιωματικούς. Ἐν μόνον βαρέλιον οἴνου ἀπέμεινε. Πρὶν δὲ καὶ οὗτος διαμοιρασθῇ, ἀνίστησαν πάλιν τὸ κατάρτιον· ἀλλὰ πυξίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἀγνοοῦντες πῶς νὰ διευθύνωσι τὸν δρόμον των, ἀφῆκαν τὴν σχεδίαν εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἀνέμου, ἀδιάφοροι κατὰ τὸ φαινόμενον ποῦ ὑπῆγαιναν. Ἀδυνατισμένοι ἀπὸ τὴν πείναν, ἐδοκίμασαν τώρα νὰ πιάσωσιν ὀφάρια, ἀλλὰ δὲν ἠμπόρουν νὰ ἐπιτύχωσι, καὶ παρήτησαν τὴν ἐπιχείρησιν.

Ἦτον ὁμῶς ἀνάγκη πᾶσα, εἶπον οἱ ἐπιζήσαντες, 'νὰ καταρτίωμεν εἰς ἐσχατὸν τι μέτρον, πρὸς διατήρησιν τῆς ἀθλίας ἡμῶν ὑπάρξεως· φρίττομεν ἡναγκασμένοι ὄντες νὰ διηγνηθῶμεν τί ἐπράξαμεν· αἰσθανόμεθα τὸν κάλαμον πίπτοντα ἐκ τῶν ἡμετέρων χειρῶν· νεκρικὸν ψόφος καταλαμβάνει ὅλα τὰ μέλη μας, καὶ ἀνατριχιάζομεν. Ἀναγνώσται, σὺς παρακαλοῦμεν νὰ μὴν ἀγανακτήσετε κατ' ἀνθρώπων ἤδη παραπολὺ δυστυχῶν· ἀλλὰ νὰ λυπησθεε δι' αὐτοὺς, καὶ νὰ χύσετε δάκρυον ἐλπίδος εἰς τὸν ἀτυχή κληρὸν των.'

Τὸ ἐσχατὸν μέτρον ἦτον ἀληθῶς φρικτὸς· οἱ δυστυχεῖς, τοὺς ὁποίους ὁ θάνατος εἶχε φρεσθῇ εἰς τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς, ἔπεσον εἰς τὰ πτώματα τῶν νεκρῶν, καὶ ἤρχισαν νὰ τοὺς κατατρώγωσι. Τινὲς ἐδοκίμασαν νὰ φάγωσι τοὺς ζωστῆρας τῶν σπαθῶν καὶ τὰς θήκας τῶν φυσεγγίων των· ἄλλοι κατέτρωγον τὰ φορέματά των, καὶ ἄλλοι τὰ τομάρια τῶν σκιαδίων των· πλὴν ταῦτα πάντα, καὶ ἄλλα ἔτι μᾶλλον βδελυρὰ, οὐδὲν ἴσχυσαν.

Τρίτῃ νύξ ἀπελπισίας καὶ φρίκης ἤδη προσήγγισεν· ἀλλὰ παρῆλθε μὲ ἡσυχίαν, τὴν ὁποίαν ἐτάραττον μόνον αἱ διαπεραστικαὶ κραυγαὶ τῶν ὑπὸ λιμοῦ καὶ δίψης

κατατρωγομένων. Ἔως εἰς τὰ γόνατα ἦσαν ἐντὸς τῶν ὑδάτων, ἡμπόρου δὲ μόνον νὰ κοιμηθῶσιν ὀλίγον, συσσωρευόμενοι ὥστε νὰ σχηματίζωσιν ἀκίνητον μάζαν. Ὁ πρωῒνος ἥλιος ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς δέκα ἢ δώδεκα δυστυχεῖς, νεκροὺς ἐξηπλωμένους ἐπὶ τῆς σχεδίας· ὅλους δὲ παρέδωκαν εἰς τὴν ἄβυσσον, πλην ἑνὸς, φυλαχθέντος πρὸς διατήρησιν ἐκείνων, οἵτινες τὴν προτεραίαν νύκτα εἶχον πῖσειν τὰς τρεμοῦσας χεῖράς του, αἰώνιον ὑποσχόμενοι φιλίαν. Τὴν ἐποχὴν ταύτην κοπάδιον ὀφαρίων, περυνῶν ἀπὸ τὴν σχεδίαν, ἀφῆκε τριακόσια σχεδὸν ἐμπεπλεγμένα εἰς τὰς δοκίδας. Μὲ τὸ μέσον δὲ ὀλίγης πυρίτιδος καὶ τινων πανίων, καὶ διὰ τῆς ἀνεγέρσεως κενοῦ μεγάλου βαρελίου, ἐπέτυχον νὰ ἀνάψωσι φωτιά· μίξαντες δὲ μὲ τοὺς ἰχθύς τὴν σάρκα τοῦ τεθνηκότος συντρόφου των, ἔφαγον ὅλοι μὲ ὀλιγωτέραν ἀηδίαν.

Τὴν τετάρτην νύκτα ἐγίνε καὶ ἄλλη σφαγή. Ἴσπανοὶ τινες, Ἴταλοὶ, καὶ Μαῦροι, οἵτινες δὲν εἶχον συνενωθῆν μὲ τοὺς πρώτους στασιαστὰς, συνώμοσαν τῶρα νὰ ρίψωσι τοὺς λοιποὺς εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ Μαῦροι εἶχον καταπείσειν τοὺς ἄλλους ὅτι ἡ ξηρὰ ἦτο πλησίον, καὶ ὅτι, ὅν μίαν φορὰν ἀπέβαινον εἰς αὐτήν, χωρὶς τὸν παραμικρὸν κίνδυνον ἤθελον διαπεράσειν τὴν Ἀφρικὴν. Ἴσπανός τις ἐσηκώθη πρῶτος μὲ τὸ ξίφος εἰς τὰς χεῖρας· οἱ ναῦται πιάσαντες ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἴταλός τις, ἰδὼν τοῦτο, ἐπήδησεν ἐκ τοῦ πλοίου· οἱ λοιποὶ εὐκόλως κατεπονθήθησαν, καὶ ἡ εὐταξία πάλιν ἀποκατεστάθη.

Τριακόνα μόνον ἀπέμειναν τῶρα, ἐξ ὧν πολλοὶ ἦσαν εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν· τὸ ἄλμυρὸν ὕδωρ εἶχε διόλου ἀφαιρέσειν τὸ δῆμα ἀπὸ τὰς κνήμας καὶ τὰ σκέλη των, καὶ περιπλέον εἶχον συντρίμματα καὶ πληγὰς, τὰ ὅποια δὲν ἐσυγχώρου εἰς αὐτοὺς νὰ ἴστανται ὄρθιοι. Τὰ λείψανα τῶν ὀφαρίων καὶ τοῦ οἴνου ἐλογαρίάζθησαν, ὅτι μόλις ἤρκουσαν νὰ διατηρήσωσι τὴν ζωὴν τέσσαρας ἡμέρας· ἀλλ' εἰς τὰς τέσσαρας ταύτας ἡμέρας ἐλογαρίάζον καὶ ὅτι πλοῖα ἦτον ἐνδεχόμενον νὰ φθάσωσιν ἀπὸ τὸν Ἅγιον Λουῖς πρὸς σωτηρίαν των. Τὴν στιγμὴν ταύτην δύο στρατιῶται ἀνεκαλύφθησαν ὀπισθεν ἀπὸ τοῦ οἴνου βαρέλιον, τὸ ὁποῖον εἶχον διατρυπήσειν ὥστε νὰ πῖωσιν· ἐπειδὴ δὲ πρὸ μικροῦ μόνον εἶχον συμφωνήσειν νὰ τιμωρῆται μὲ θάνατον ὅστις ἤθελον εὐρεθῆν ἐνοχος τοιαύτης πράξεως, ἀμέσως ἐξετέλεσαν τὴν ἀπόφασιν, εἰς τὴν θάλασσαν ρίψαντες τοὺς ἐνόχους.

Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἡλαττώθη τοιουτοτρόπως εἰς εἰκοσιόκτ', ἐξ ὧν οἱ δεκαπέντε μόνον ἐφαίνοντο ἀρκετοὶ νὰ ὑπάρξωσιν ὀλίγας ἡμέρας· οἱ ἄλλοι δεκατρεῖς ἦσαν τόσον ἡσθενημένοι, ὥστε σχεδὸν ἀναισθητοῦσαν. Ἐπειδὴ δὲ καμία περὶ αὐτῶν ἐλπίς δὲν ὑπῆρχε, καὶ ἐπειδὴ, ἐνῷ ἔζων, ἤθελον ἀναλίσκειν μέρος τῆς ἀφειδέσεως ὀλίγης τροφῆς, συνεκροτήθη συμβολίον, καὶ μετὰ σκέψιν, εἰς τὴν ὁποίαν λέγεται ὅτι ἐπεκράτει ἡ πλέον φρικτὴ ἀπελπισία, ἀπεφασίσθη νὰ τοὺς ρίψωσιν

εἰς τὴν θάλασσαν. Ὑπερὶ τούτων καὶ εἰς στρατιωτικῆς ἀνεδέχθησαν τὴν ἐκτίλεσιν τῆς σκληρᾶς ταύτης ἀποφάσεως. Ἀπεστρίψαμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς μας, καὶ ἐχύσαμεν δάκρυα αἵματος διὰ τὴν κακοτυχίαν τῶν ταλαιπώρων τούτων· ἀλλ' ἡ ὀδυνηρὰ αὕτη θυσία ἔσωσε τοὺς μείναντας δεκαπέντε· οἵτινες, μετὰ τὴν φοβερὰν ταύτην καταστροφὴν, εἶχον νὰ ὑποφέρωσιν ἐξ ἡμέρας κακοπαθείας, πρὶν ἀπαλλαχθῶσι τῆς φοβερᾶς αὐτῶν θύσεως. Εἰς τὸ τέλος τῆς περιόδου ταύτης, πλοῖόν τι ἀνεκαλύφθη· ἦτο δὲ τὸ βρίκιον Ἀργος, τὸ ὁποῖον εἶχε σταλθῆν ἀπὸ τὴν Σενεγαλίαν νὰ τοὺς ζητήσῃ. Ὁλων τῶν ἐπὶ τοῦ πλοίου αἱ καρδίαι ἀνελύθησαν ἀπὸ ἔλεος εἰς τὴν ἀξιοδάκρυτον αὐτῶν κατάστασιν.—'Φαντάσου, ὦ ἀναγνώστα, λέγουσιν οἱ διηγηταὶ μας, 'δεκαπέντε δυστυχεῖς, σχεδὸν γυμνοὺς, τὰ σώματα ἔχοντας ἐρρύτιδωμένα ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, δέκα ἐξ αὐτῶν μόλις ἱκανοὺς νὰ κινήθωσι· τὰ μέλη μας χωρὶς δέρματος'· μεγάλην ἀλλοίωσιν εἰς ὅλους τοὺς χαρακτῆράς μας· τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν κοίλους καὶ σχεδὸν ἀγρίους· καὶ τὰς μακρὰς ἡμῶν γενειάδας, φρίκην ἐμπνεούσας.'

Τοιαῦτα ἦσαν τῶν δυστυχῶν τούτων τὰ παθήματα! Ἀπὸ τοὺς ἑκατὸν πεντήκοντα τοὺς ἐπιβιβασθέντας εἰς τὴν σχεδίαν δεκαπέντε μόνον ἐλήφθησαν εἰς τὸ βρίκιον, ἐκ δὲ τούτων ἐξ ἀπέθανον μετ' ὀλίγον ἀφοῦ ἐφθασαν εἰς τὸν Ἅγιον Λουῖς.

Ἀπὸ τὰς λέμβους, αἵτινες, ὡς προείπομεν, εὐθὺς σχεδὸν παρήτησαν τὴν σχεδίαν, δύο μόνον (ἐκεῖναι εἰς τὰς ὁποίας ὁ διοικητὴς καὶ ὁ πλοίαρχος τῆς φρεγάτας εἶχον ἐμβῆν) ἐφθασαν εἰς τὴν Σενεγαλίαν· αἱ δ' ἄλλαι τέσσαρες ἐπίασαν τὴν ξηρὰν εἰς διαφόρους τόπους, καὶ ἀπεβίβασαν τοὺς ἀνθρώπους των. Ὁλόκληρος ἡ συνοδία ὑπέφερε τὰ μέγιστα ἀπὸ πείναν, δίψαν, καὶ τὰ ἀποτελέσματα καυστηροῦ ἡλίου ἀντανakλωμένων ἐξ ἐπιφανείας γυμνῆς ἄμμου· ἀλλ' ἐκτὸς δύο ἢ τριῶν, πάντες κατευωδῶθησαν εἰς τὴν Σενεγαλίαν.

Ἐνδυμώμενος ὁ διοικητὴς ὅτι μεγίστη ποσότης ἀργυρίου εὐρίσκετο ἐπὶ τῆς Μεδούσης, ἔστειλε πλοῖον πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτῆς· ἀλλὰ μὲ ὁκτώ μόνον ἡμερῶν ζωοτροφίας· ὥστε ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ χωρὶς νὰ πλησιάσῃ. Ἀπεστάλη δὲ καὶ πάλιν μὲ εἰκοσιπέντε ἡμερῶν ζωοτροφίας· κακῶς ὅμως ὃν ἐφωδιασμένον ἀπὸ τὰ πρὸς ναυτιλίαν χρειώδη, καὶ τοῦ καιροῦ ὄντος παραχῶδους, ἐπείστρεψε καὶ δευτέρον εἰς τὸν λιμένα. Κατὰ τὴν τρίτην ἐπιχείρησιν ἐφθασεν εἰς τὴν Μεδούσαν, πεντήκοντα δύο ἡμέρας ἀφοῦ παρητήθη· ἀλλὰ πόση φρίκη καὶ ἐκπλήξις κατέλαβε τοὺς ἀναβάντας εἰς τὸ κατὰστρωμά της, ὅτε ἶδον τρεῖς ἀθλίους ἐτοίμους ἤδη νὰ ἐκπνεύσωσιν!

Ἐφάνη τῶρα ὅτι δεκαεπτὰ εἶχον ἀπομείνειν εἰς τὸ ναυάγιον, ὁπότε ἀνεχώρησαν αἱ λέμβοι καὶ ἡ σχεδία· πρῶτον δ' ἐφρόντισαν νὰ συνάξωσιν ἱκανὴν ποσότητα παξιμαδίου, οἴνου, ῥακίου, καὶ κρέατος, πρὸς ζωοτροφίαν ὀλίγων ἡμερῶν. Ἐνῷ ταῦτα διήρκουν, ἐκάθηντο ἡσυχοί· ἀλλ' ἀφοῦ παρήλθον τεσσαράκοντα δύο ἡμέραι χω-

ρίς νὰ φανῇ βοήθεια, δώδεκα ἐκ τῶν πλέον τολμηρῶν, βλέποντες ὅτι ὀλίγον ἔλειπε νὰ λιμοκτονήσωσιν, ἀπεφάσισαν νὰ διευθυνθῶσι πρὸς τὴν ξηράν· κατεσκευάσαν λοιπὸν σχεδιάν, μὲ σχοινία συνδέσαντες αὐτήν, ἐφ' ἧς ἐξεκίνησαν μὲ μικρὰν ζωοτροφίῶν ποσότητα, χωρὶς κωπία καὶ χωρὶς πανία, ἀλλ' οἱ ταλαίπωροι ἐπνίγησαν. Ἄλλος τις, ἂν καὶ ἀπεποιήθη νὰ συνοδεύσῃ τοὺς δώδεκα, συνέλαβε μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὴν ἰδέαν νὰ κινήσῃ πρὸς τὴν ξηράν· ἐμβῆκε λοιπὸν εἰς μέγα τι κλωβίον τῶν ὀρνίθων, ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ ναυάγιου, καὶ ὀλίγον ἀπομακρυνθεὶς κατεβυθίσθη. Οἱ ἐπίλοιποι τέσσαρες ἀπεφάσισαν ν' ἀποθάνωσι πλησίον τοῦ ναυαγίου· εἰς αὐτῶν εἶχεν ἐκπνεύσειν καθ' ἣν στιγμήν ἔφθασε τὸ ἐκ Σενεγαλίας πλοῖον· οἱ δ' ἄλλοι τρεῖς τόσον ἦσαν ἀπηυδῆμένοι, ὥστε ὀλίγαι ὥραι ἀκόμῃ ἤθελον τελειώσῃν τὴν δυστυχίαν των.

Καθ' ὃν καιρὸν συνέβη τὸ πάνδεινον τοῦτο συμβεβηκός, ἐναυάγησε καὶ ἡ Ἀγγλικὴ φρεγάτα Ἀλκυστις, ἡ σταλθεῖσα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας μὲ πρέσβυν ἑκτακτον πρὸς τὸν αὐτοκράτορα τῆς Κίνας. Ἀλλὰ πόσον διαφορετικὰ ἦσαν τὰ ἀποτελέσματα! Αἱ δύο φρεγάται ἐναυάγησαν περὶ τὸν αὐτὸν σχεδὸν χρόνον, καὶ ἀπεῖχον ἴσα περίπου ἀπὸ τὸν πλησιέστερον φιλικὸν λιμένα· ἀλλ' οἱ μὲν Ἀγγλοὶ, κρατηθέντες εἰς ἐντελῇ εὐταξίᾳ καὶ ὑποταγῇ, ἔφθασαν σῶσι ἅπαντες εἰς τὴν πατρίδα των· οἱ δὲ Γάλλοι, ἀφεθέντες νὰ κυττάξῃ ἕκαστος δι' ἑαυτὸν, φρικτῶς οἱ πλειότεροι ἀπωλέσθησαν.

Τὸ ναυάγιον τῆς Ἀλκυστιδος δέλομεν περιγράφειν εἰς τὸν προσεχῆ ἀριθμὸν.

ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

Ἡ ΓΥΝΑΙΚΑ ἀξίαν τίς θέλει εὐρεῖν; διότι ἡ ταιαύτη εἶναι τιμιωτέρα πολὺ ὑπὲρ τοὺς μαργαρίτας. Ἡ καρδιά τοῦ ἀνδρός της θαρρεῖ εἰς αὐτήν, καὶ δὲν θέλει ἔχειν ἔλλειψιν ἀγαθῶν· θέλει φέρειν εἰς αὐτὸν καλὸν, καὶ ὄχι κακὸν, ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς της. Ζητεῖ μαλλίον καὶ λινάριον, καὶ ἐργάζεται εὐχαρίστως μὲ τὰς χεῖράς της. Ἀνοίγει τὴν χεῖρά της εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἐκτείνει τὰς χεῖράς της πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς. Δὲν φοβεῖται τὴν χιόνα διὰ τοὺς οἰκιακοὺς της· διότι ὅλοι οἱ οἰκιακοὶ της εἶναι ἐνδεδυμένοι διπλᾶ. Κάμνει διὰ τὸν ἑαυτὸν της σκεπάσματα· τὸ ἐνδυμὰ της εἶναι βύσσος καὶ πορφύρα. Ὁ ἀνὴρ αὐτῆς διαπρέπει εἰς τὰς πύλας, ὅταν κάθεται μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ τόπου. Κάμνει λεπτὸν πανίον, καὶ πωλεῖ αὐτό· καὶ δίδει ζῶνας εἰς τοὺς ἐμπόρους. Ἰσχύει καὶ εὐπρέπειαν εἶναι ἐνδεδυμένη, καὶ εὐφραίνεται διὰ τὸν μέλλοντα καιρὸν. Ἀνοίγει τὸ στόμα της μὲ σοφίαν, καὶ ἐπάνω εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῆς εἶναι ὁ νόμος τῆς εὐμενείας. Ἐπαγρυπνεῖ εἰς τὴν κυβέρνησιν τῆς οἰκίας της, καὶ δὲν τρώγει τὸν ἄρτον τῆς ὀκνηρίας. Τὰ τέκνα αὐτῆς σηκόνονται καὶ μακαρίζουν αὐτήν· ὁ ἀνὴρ αὐτῆς παρομοίως, καὶ ἐπαινεῖ αὐτήν. Πολλὰ θυγατέρες ἐφέρθησαν ἀξίως, ἀλλὰ σὺ τὰς ὑπερέβης ὅλας. Ψευδής

εἶναι ἡ χάρις, καὶ μάταιον τὸ κάλλος· ἡ γυνὴ ἡ φοβούμενη τὸν Κύριον, αὕτη θέλει ἐπαινεῖσθαι. Παροιμ. λα.

Εὐρίσκεται ἄλλοις που τόσον ὠραία εἰκὼν τῆς γυναικείας ἀρετῆς, τιμῆς, καὶ ἐρασιμότητος; Ἀλλὰ κάμμία γυνὴ δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἐνθρονισθῇ, καὶ ν' ἀγαπᾶται, καὶ νὰ θαυμάζεται οὕτω πῶς χωρὶς ἐκπαίδευ-
σιν· διὰ νὰ λάβωσιν αἱ γυναῖκες τὸν ἀνήκοντα βαθμόν καὶ νὰ ἐνεργῶσι τὴν ἀνήκουσαν ἐπιρροὴν εἰς τὴν κοινωνίαν, πρέπει νὰ ἐκπαιδεύωνται ὅσον αἱ ἄνδρες. Ἐφρόνουν ποτὲ οἱ γονεῖς, ὅτι τοὺς υἱοὺς των πρέπει νὰ ἐκπαιδεύωσι πολὺ μᾶλλον παρὰ τὰς θυγατέρας των· ἀλλὰ τὸ πεπαλαιωμένον καὶ σκωριασμένον τοῦτο φρόνημα πρὸ καιροῦ κατ' εὐτυχίαν ἤρχισε νὰ ἐξαλείφεται, καὶ ὀλιγώτατοι τῶν εὐπολήπτων καὶ ἀξιοτίμων φρονούσι πλέον οὕτως. Ὁμολογεῖται ἤδη σχεδὸν ὑπὸ πάντων, ὅτι τὰ καθήκοντα τῆς γυναικὸς εἶναι τόσον ἀξιόλογα ὅσον τὰ τοῦ ἀνδρός, καὶ ὅτι αὕτη ἀπαιτεῖ τόσην ἀγωγὴν καὶ ἐκπαίδευσιν διὰ νὰ γένῃ ἀξία τῆς σφαίρας, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει νὰ περιστρέφεται, ὅσην ἐκεῖνος. Μολονότι ὁ ἀνὴρ εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς γυναικὸς, καθὼς ὁ Χριστὸς τῆς ἐκκλησίας, πρέπει ὅμως νὰ ἔχῃ αὐτὴν σύντροφον, καὶ ὄχι δούλην· πῶς δ' ἐμπορεῖ νὰ γένῃ σύντροφος αὐτοῦ, ἐὰν ἐκεῖνου μὲν τὸ πνεῦμα ᾔῃ καλλιεργημένον, τὸ δὲ ἰδικόν της οὐ; Περιπλέον, αὕτη ἔχει νὰ ἐκθρέψῃ τὰ τέκνα του εἰς τοὺς τρυφεροὺς χρόνους των πολὺ μᾶλλον ἐκεῖνου, ὅστις οὐδὲ καιρὸν εὐρίσκει, ἀλλ' αὐτὴ τὴν ὑπομονὴν ἔχει καὶ τὴν ἐπιτηδεύουσα· οὕτω δὲ παρ' αὐτῆς λαμβάνει τὸ πνεῦμά των τὴν εἰς τὸ καλὸν ἢ τὸ κακὸν κλίσιν, καὶ χρωματίζεται καὶ μορφοῦται ὅλος ὁ χαρακτὴρ των. Αἱ γυναῖκες ὁποιασδήποτε γενεᾶς συντείνουν μᾶλλον πρὸς βελτίωσιν ἢ ἐξαχρείωσιν τῶν ἡθῶν τοῦ προσεχούς αἰῶνος παρ' οἱ ἄνδρες. Πῶς λοιπὸν δυνάμεθα νὰ παραμελῶμεν αὐτάς χωρὶς μεγίστην βλάβην εἰς τὴν κοινωνίαν;

ΠΙΘΗΚΟΥ ΠΑΙΓΝΙΟΝ.

ΠΛΟΙΟΝ τι, εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐπιστρέφον ἀπὸ τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας, ἐπῆρε μετὰ πολλῶν ἄλλων ἐπιβατῶν καὶ τινὰ γυναῖκα θηλάζουσαν βρέφος ὀλίγων ἐβδομάδων. Μίαν τῶν ἡμερῶν μετὰ τὴν μεσημβρίαν, καράβιον τι ἐφάνη μακρότατα· ἀφοῦ δὲ διὰ τοῦ τηλεσκοπίου εὐχαρίστησεν ὁ πλοίαρχος τὴν περιέργειάν του, ἐπρόσφερεν αὐτὸ καὶ εἰς τὴν κυρίαν. Τὸ βρέφος κρατοῦσα ἐκείνη εἰς τὰς ἀγκάλας, περιστύλιξε τὸ ἄσθον εἰς τὸ σάλιον αὐτῆς, καὶ τὸ ἀπέθνηκεν ἐπὶ τοῦ σοφᾶ. Μόλις δὲ, σηκωθείσα, ἔβαλε τὸν ὀφθαλμὸν αὐτῆς εἰς τὸ τηλεσκόπιον, καὶ ἐξεφώνησεν ὁ πηδάλιαυχος, Ἰδοὺ! ἰδοὺ! τί ἔκαμεν ὁ παμπόνηρος πίθηξ! Εὐκόλως ἐννοεῖ καθεὶς ὁποῖα αἰσθήματα κατέλαβον τὴν μητέρα, ὅτε, στραφεῖσα, εἶδε τὸ ζῶον ἑτοιμον ἤδη νὰ μεταφέρῃ τὸ φίλτατον αὐτῆς τέκνον εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ καταρτίου! Ὁ πίθηξ ἦτο μέγιστος, καὶ τόσον δυνατὸς καὶ δραστήριος, ὥστε, ἐνῶ μὲ τὸν ἕνα βραχίονα ἐκρατοῦσε τὸ νή-